Sababootaa fi Furmaata Waliin Oduu Warra Fooyyaâ€™iinsa booda duubatti deebiâ€™anii-Kutaa-1

Description

Sababoota mata-dureen kuni akka filatamu taasisan
Mata duree kamiyyu irratti barreessun dura namni tokko hamma buâ€™aa barreefama isaatii fi haajaa ummanni wanta qalamni isaa barreesseef qabu beeku qaba. Mata-duree kana barreessuu fi filachuun sababoota baayâ€™ee qaba. Isaan keessaa muraasni:

1-Waaâ€™ee tabwaa fi seenaa warra tawbatanii ilaalchisee barreefamni baayâ€™achuu. Akka waan fooyyaâ€™iinsa booda duubatti deebiâ€™uun dhiibbaa wayiitu hin qabne fi namoonni achirraa fagoo taâ€™anitti ilaallamu gahuutti.
2-*Sababoota fooyyaâ€™iinsa booda duubatti akka deebiâ€™an nama taasisan beekuu dhabuu*
3-Mata-duree kana ilaalchisee namoonni barreessan xiqqaa taâ€™uu. Namni barreesses wantoota armaan gadii irraa bilisa hin taâ€™u:

i. Addatti haala kitaabatin kophaa hin baasne. Kana irra, kitaabota isaa irraa kitaaba tokko keessatti dubbata.
ii. Osoo faayda irraa hin fudhatin seenaa qofa dhiyeessuu
iii. Sababoota hawaasa kana keessatti hin argamne dubbachuu
iv. Osoo sababoota hin tuqin, ykn seenaa hin kaasin mata-duree kana ilaalchisee nama gorsa barreessetu jira. Kuni qorannoo kiyya keessaan natti mulâ€™ate. Taâ€™uu baannan, tarii kitaabban ani irra hin geenye ykn qorannoo kiyya keessan isaan hin argine jiraachu dandaâ€™u. Yaa dubbisaa kabajamaa, ani kana si hin dhoksu, osoo nama mata-duree kana haala guutuun furmaataa itti barbaaduu fi ifaaje irraa na boqachisuu argadhee nan hawwa.

Balaaf Dammaqi
Nabiyyiin (SAW) kan wahyiin itti godhamu, hogganaan qajeelfamee, dilii irraa kan eeggame namoota hundaa caalaa Gooftaa isaa kan sodaatu, gara Isaati dhiyoo kan taâ€™e, inni kana waliinu fooyyaâ€™insa booda duubatti deebiâ€™uu fi khaatimaa (xumura) badaa irratti duâ€™uu ni sodaataa ture. Akkana jechuu ni baayâ€™isaa ture:
ÙŠÙŽØ§ Ù Ù•Ù‚ÙŽÙ„Ù•Ù‘Ø¨ÙŽ Ø§Ù„Ù’Ù‚Ù•Ù„Ù•Ù ˆØ¨Ù• Ø«ÙŽØ¨Ù•Ù‘ØªÙ' Ù‚ÙŽÙ„Ù'Ø¨Ù•ÙŠ Ø¹ÙŽÙ„ÙŽÙ‰ Ø¯Ù•ÙŠÙ†Ù•ÙƒÙŽ
â€œYaa Kan qalbii gaggaragalchu hoo! Qalbii tiyya diinii Kee irratti gadi dhaabi.â€• Jaamiâ€™a At-Tirmizi

Haati manaa isaa Aaâ€™ishaan (radiyallahu anha) duâ€™aayi kana ajaaâ€™ibsiifatte. Nabiyyinis (SAW) qalbiin namootaa qubbiin Rahmaan irraa qubbiin lamaan jidduu akka taatee fi akka fedhetti akka jijjiruu ishiitti beeksise. Shakkii hin qabu, Rasuulli (sallallahu aleyh wassallam) kanarraa kan sodaatu erga taâ€™e, nuti san caalaa sodaachu qabna. Dhugumatti, muâ€™minni yommuu oduu kana dhagayu ni sodaata, ni hollata. Kanaafu, qalbiin waa qabattu fi hubattu eessa jirtii?

Wanta ati beeku qabdu

Warri beekumsaa gariin kufuu (duubatti deebiâ€™uu) irraa bakka fagoo akka jiranitti amanu. Akkasumas, dubbiin kuni kan itti dubbatamu qabuu awwaamaa fi namoota sassalphoo ykn namoota haarawa Islaama qabatanii fi umriin xiqqaa taâ€™anidha jechuun amanu. Namni kana amane balaa guddaa irra jira. Sheyxaanni akka isa tooâ€™atee fi hojii isaa badaa akka isaaf miidhagsee natti fakkaata. Hanga fedhe beekumsi isaa daangaa olâ€™aanaa irra haa gahuu, hubannaan isaa haa balâ€™atu, namni ani kufaati (Islaama irraa duubatti deebiâ€™uu) irraa eeggamaadha jedhe odeesse, wanta Nabiyyiin tiikfamaan hin himanne himatee jira. Rabbiin oltaâ€™aan ni jedha:

لَّقَدۡ كَانَ لَكُمۡ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ لِّمَن كَانَ يَرۡجُواْ ٱللَّهَ وَٱلۡيَوۡمَ
ٱلۡأٓخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرٗا ٢١

â€œ**Dhugumatti nama Rabbii fi Guyyaa Aakhiraa kajeeluf ammas Rabbiin baayâ€™isee yaadatuuf Ergamaa Rabbii keessa hidhannaa (fakkeenya) gaariitu isiniif jira.**â€• Suuratu Al-Ahzaab 33:21

Namoota duubatti ni deebiâ€™an jedhe eenyullee hin yaanne duubatti akka deebiâ€™an seenan nutti odeesse jira. Garuu qalbiin namootaa qubbiin Rahmaan keessaa qubbiin lama jidduu jirti, akka fedhetti jijjira.

Ibn Masâ€™uudi (radiyallahu anhu) nama itti xinxalluuf jecha hiikaa guddaa qabduu jedhe jira: â€œNama duâ€™eetti hidhadhu (fakkeenya godhadhu). Namoonni jiran fitnaa irraa waan hin amanamneef.â€• (Kana jechuun namoota haala gaarii irratti duâ€™an fakkeenya godhachuun wanta isaan hojjatan hojjadhu. Sababni isaas, isaan haala gaarii irratti duâ€™anii jiru. Namoonni lubbuun jiran immoo fitnaatti kufuu dandaâ€™u. Kanaafu, yommuu isaan fitnaatti kufan atis waliin kufuu dandeessa.)

Hiika Intikaasaa

Ni jedhama: intakasa sheyhu-kana jechuun wanti tokko garagalee. Ni jedhama: intakasal mariidu-kana jechuun dhukkubsataan erga fayyee booda dhukkubni isatti deebiâ€™e.

Gabaabumatti intikaasa jechuun erga fooyyaâ€™anii booda haala duraanitti ykn haala badaatti deebiâ€™uudha. Ingiliffaan: â€œRelapseâ€• jedhama.

Erga fooyyaâ€™anii booda haala duraanitti ykn haala badaatti deebiâ€™uun sababoota baayâ€™ee qaba. Isaan keessaa mee haala armaan gadiitiin haa ilaallu:

Kutaa itti aanu keessatti ni ilaallaa hin fagaatinaa.

Min Akhbaaril Muntakisiina maâ€™al asbaabi wal ilaaji-fuula 11-14

Date Created
December 9, 2020
Author

admin